

Τα Πρώτα Διδάγματα από τον Ρωσο - Ουκρανικό Πόλεμο

Την ημέρα του Ορθόδοξου Πάσχα η στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έκλεισε δύο μήνες. Η πρόβλεψη του τέλους αυτής της σύγκρουσης, είναι ιδιαίτερα δύσκολη υπόθεση και δυσκολότερη ακόμα, η εκτίμηση του τελικού αποτελέσματος. Το βέβαιο είναι πως όσο η ουκρανική αντίσταση και άμυνα συνεχίζεται, η Ρωσία και κυρίως ο Πούτιν, δεν κερδίζουν.

Μία προσεκτική και αντικειμενική ματιά των στρατιωτικών, αλλά και πολιτικών εξελίξεων και δεδομένων, αυτών των δύο μηνών, μας δίνει, κατά τη γνώμη μου, τα πρώτα διδάγματα σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο (Στρατηγικό - Επιχειρησιακό και Τακτικό).

Ο Πούτιν και η ομάδα του ξεκίνησαν αυτόν τον πόλεμο με μία πλήρως λανθασμένη εκτίμηση, ως προς την στάση της Δύσης στο σύνολο της. Φαίνεται ότι το προηγούμενο της Κριμαίας συνετέλεσε σε αυτή. Αντί όμως της δυτικής αδράνειας, σχεδόν από την αρχή των εχθροπραξιών, οι ρωσικές δυνάμεις μάχονται επί ουκρανικού εδάφους εναντίον των όπλων της Δύσης, χύνοντας μόνο το δικό τους αίμα, όπως και των ουκρανών.

Η άλλη σοβαρή λανθασμένη πολιτική εκτίμηση ήταν αυτή σχετικά με το σθένος και το ηθικό της ουκρανικής πολιτικής ηγεσίας, αλλά και της εθνικής ενότητας και θέλησης του λαού και της ηγεσίας του για αντίσταση.

Ο άπειρος, πολιτικά, τηλεοπτικός reformer, αποδείχθηκε ότι έκρυβε έναν πολιτικό Ηγέτη, που με την στάση και το παράδειγμα του, ένωσε όλο το ουκρανικό έθνος (αυτό που κατά Πούτιν δεν υπάρχει) σε μία άμυνα μέχρι εσχάτων.

Έναν Ηγέτη που «διάβασε» την πρόθεση των δυτικών πολιτικών ηγεσιών, απέναντι στη νέα ρωσική επιθετικότητα και την χρησιμοποίησε για τη σωτηρία της πατρίδας του. Μέγα σφάλμα η υποτίμηση του αντιπάλου.

Οι λανθασμένες αυτές βασικές πολιτικές εκτιμήσεις, ήταν επόμενο να οδηγήσουν την στρατιωτική ηγεσία της Ρωσίας σε μη σωστές στρατιωτικές στρατηγικές επιλογές.

Ο πολιτικός στόχος για ανατροπή της ουκρανικής κυβέρνησης, τους οδήγησαν σε μία τεράστια διάσπαση των δυνάμεων τους. Ήταν αναγκασμένοι να καλύψουν ένα πολύ μεγάλο, σε έκταση, μέτωπο με πολλαπλούς επί μέρους στόχους.

Δεν είναι εύκολο και για τους πλέον ειδικούς, μετά από δύο μήνες πολέμου, να εντοπίσουν τον κύριο και βασικό στρατιωτικό στόχο του ρωσικού στρατιωτικού στρατηγικού σχεδιασμού, η επίτευξη του οποίου θα οδηγούσε στον αντίστοιχο πολιτικό. Ο Στρατηγικός αιφνιδιασμός απέτυχε πλήρως και το πέρας των εχθροπραξιών, όπως και η τελική τους έκβαση είναι ακόμα αβέβαια.

Στο επιχειρησιακό και τακτικό στρατιωτικό επίπεδο των επιχειρήσεων, οι ρωσικοί σχεδιασμοί και η εφαρμογή τους στο πεδίο, παρουσίασαν αρκετά προβλήματα, ορισμένα των οποίων ήταν μη αναμενόμενα.

Το βασικότερο, κατά τη γνώμη μου, ήταν ο τρόπος, η έκταση και η τακτική, χρησιμοποίησης της ρωσικής αεροπορίας. Η φανερά περιορισμένη δράση της (σχετικά με το μέγεθος της) αυτούς τους μήνες, έδειξε ότι, ή δεν υπήρχε επιχειρησιακό σχέδιο εμπλοκής της σε συνεργασία με τις χερσαίες δυνάμεις, ή δεν είχε τις δυνατότητες που όλοι

εκτιμούσαμε. Η μη αποφασιστική της εμπλοκή, έδωσε το περιθώριο για επιβίωση σοβαρών τμημάτων της ουκρανικής αντιαεροπορικής και αντιπυραυλικής άμυνας και όχι μόνο. Κυρίως όμως επέτρεψε τη δράση των χερσαίων δυνάμεων της Ουκρανίας με σχετική ελευθερία.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Τελ Αβίβ, Κος Αζάρ Γκατ, έγκριτος αναλυτής, σημειώνει σχετικά με τις ρωσικές δυνάμεις:

«...δεν ήταν τόσο ξεκάθαρο ότι το ηθικό τους ήταν τόσο χαμηλό, αλλά και όσον αφορά την στρατιωτική επάρκεια τόσο των χερσαίων δυνάμεων, όσο και της πολεμικής τους αεροπορίας...».

Τώρα στην δεύτερη φάση του πολέμου, που φαίνεται ότι ο στόχος είναι η Ν.Α. Ουκρανία, η ρωσική αεροπορία δείχνει μεγαλύτερη εμπλοκή.

Έτσι, τους δύο πρώτους μήνες του πολέμου, στην ουσία είχαμε χερσαίες επιχειρήσεις και μία, από πλευράς Ουκρανικών δυνάμεων, κατά του ρωσικού ναυτικού, ιδιαίτερα μεγάλης ψυχολογικής επίδρασης, θετικής για τους μεν, αρνητικής για τους δε.

Σε αυτές τις χερσαίες επιχειρήσεις, ο τρόπος δράσης των ουκρανών, είτε από σχεδιασμό, είτε από ανάγκη, είχε σοβαρές επιτυχίες απέναντι σε ένα ουσιαστικά μηχανοκίνητο ρωσικό πεζικό, πλαισιωμένο από ισχυρές μονάδες τεθωρακισμένων και πυροβολικού. Εκμεταλλεύτηκαν τις γνώσεις τους για το έδαφός τους, όπως και τις πληροφορίες για τις θέσεις και τις κινήσεις των ρώσων που ελάμβαναν από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, επιφέροντας σοβαρές απώλειες στους επιτιθέμενους.

Η ρωσική υπερσυγκεντρωτική στρατιωτική διοίκηση, βρέθηκε απέναντι σε μικρές, σχεδόν αυτόνομες, ουκρανικές ομάδες με πλήρη ευελιξία στην επιλογή και προσβολή του στόχου. Των τανκς και των άλλων οχημάτων, ενώ ρωσικό ελικόπτερο μεταφοράς ή μάχης, όταν επιχειρήσε κοντά στο μέτωπο, κατερρίφθη κυρίως από manpads συστήματα.

Σύμφωνα με τον Τζιμς Σταυρίδης,

«...ο πόλεμος στην ουκρανία είναι διαφορετικός από ό,τι οι περισσότεροι εφαντάζοντο. Είναι μία σύγκρουση “έξυπνων” και σχετικά “φτηνών” όπλων, εναντίον των κλασικών και ακριβών...».

Ο Β. Νέδος στην «Καθημερινή» της Κυριακής, 24/4/22, μας δίνει μία καλή εικόνα πως τα αντιαρματικά Javelin και NLAWS, αλλά και τα των ουκρανών, έγιναν λίαν αποτελεσματικοί καταστροφείς των τανκς των 5 και 10 εκ. δολ. Ένας αντιαρματικός πύραυλος δεν ξεπερνάει σε κόστος τις 100.000 δολ.

Τα διάφορα επίσης Drones κάνουν πολύ καλή δουλειά(Bayraktar, Switchblade). Είναι επίσης πολύ χαρακτηριστική η από οικονομικής άποψης, ανάλυση, που παραθέτει, της αποστολής βύθισης του πυραυλοφόρου καταδρομικού Moskva από ουκρανικά anti ship πυραυλικά συστήματα εδάφους.

Οι ουκρανοί είχαν στον αέρα, στην περιοχή, δύο TB-2 σε ρόλο καταδείκτη (μάλλον). Κόστος εκάστου 2 με 4 εκ. δολ. Οι ρώσοι κατέρριψαν το ένα. Εναντίον του Moskva εβλήθησαν 4 πύραυλοι Neptune, με εκτιμώμενο κόστος εκάστου περί τα 250.000 δολ. Το κόστος του Moskva, σε τιμές 2020 υπολογίζεται στο 1 δις. δολ.

Η προσέγγιση αυτή του κου Β. Νέδου, με πάει πίσω στην άνοιξη του 1996, όταν στο ΓΕΑ έγινε ενημέρωση στην τότε Πολιτική και Στρατιωτική Ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, γιατί είναι συμφέρουσα η απόκτηση από την Π.Α. σύγχρονης anti ship ικανότητας, από

επιχειρησιακής, αλλά κυρίως από οικονομικής άποψης. Το κόστος της αποστολής προς την Π.Α. «εξουδετέρωση Φρεγάτας», με τα συμβατικά όπλα που τότε είχε, σύμφωνα με τα στάνταρ του ΝΑΤΟ, θα έφτανε τα 32 δις. δραχμές (απώλεια 5 αεροσκαφών). Η τιμή του ενός exocet ήταν στο 1 δις δραχμές περίπου. Απαιτούντο δύο βλήματα. Κόστος αποστολής «Εξουδετερώστε την Φρεγάτα», 2 δις. δραχμές, με εμπλοκή μόνο δύο αεροσκαφών και πλήρη ασφάλεια αυτών.

Ο Τζέιμς Σταυρίδης, σε συνέντευξή του στον Δντή της «Καθημερινής» κο Παπαχελά, σημειώνει νομίζω, κάτι πολύ ενδιαφέρον:

«...Θα έλεγα ότι η νέα τριάδα του πολέμου στο πεδίο της μάχης, είναι: οι ειδικές δυνάμεις με όπλα υψηλής τεχνολογίας, τα μη επανδρωμένα οχήματα και το τρίτο σκέλος είναι ο κυβερνοπόλεμος...».

Ο ίδιος δε, μαζί με τον Έλιοτ Άκερμαν (πρώην αρχηγός της ομάδας ειδικών επιχειρήσεων των πεζοναυτών) στο βιβλίο τους «2034» γράφουν:

«...Δεν μπορείς να νικήσεις την τεχνολογία με περισσότερη τεχνολογία. Μπορείς να την νικήσεις μόνο χωρίς τεχνολογία...».

Εκτιμώ ότι είναι αρκετά σοβαρό σημείο για μελέτη και σκέψεις για τις χερσαίες επιχειρήσεις στη χώρα μας.

Η εξέλιξη του ρωσο-ουκρανικού πολέμου, είναι βέβαιο ότι θα δώσει και άλλα σοβαρά διδάγματα σε όλους του τομείς και σε όλα τα επίπεδα. Εμείς να σημειώσουμε μία «περίεργη» ομοιότητα στην πολιτική προσέγγιση που κάνουν δύο χώρες που τα πολιτικά συστήματα διακυβέρνησης των βασίζονται σε μία κεντρική πολιτική προσωπικότητα.

Η Ρωσία δεν αναγνωρίζει την πλήρη Εθνική Κυριαρχία της Ουκρανίας. Η Τουρκία αμφισβητεί την πλήρη Εθνική μας Κυριαρχία επί των νησιών μας, επειδή είναι εξοπλισμένα για να αμυνθούν κατά της δικής της απειλής.

**Αντιπρόεδρος (Ι) ε.α. Ευάγγελος Γεωργούσης
Επίτιμος Δκτής Δ.Α.Ε.**